

ЛЕЩУХ РОМАН ЙОСИПОВИЧ
(до 70-річчя від дня народження)

Роман Лещух – доктор геолого-мінералогічних наук, професор, завідувач кафедри історичної геології і палеонтології Львівського національного університету імені Івана Франка.

Роман Йосипович народився 23 червня 1943 р. в с. Вільшани неподалік Перемишля. Наприкінці 1945 р. сім'ю Лещухів спочатку депортували у с. Нараїв Бережанського р-ну Тернопільської обл., а згодом у с. Свірж тоді Бібрського р-ну Львівської обл. Там він навчався у Свірзькій СШ, у якій 1960 р. здобув середню освіту і того ж року вступив на геологічний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка, який закінчив навесні 1966 р., здобувши кваліфікацію інженера-геолога.

За час навчання в університеті на власноруч зібраному фактичному та науково опрацьованому матеріалі у верхів'ях рік Білого і Чорного Черемошів підготував і опублікував першу студентську наукову роботу про Рb-барит Чивчинських гір, яку високо оцінив С. Лазаренко. Переддипломну і дипломну практику Роман Лещух проходив за Полярним колом на крайньому Північному Сході в басейнах рік Колима і Амгуема, на о. Врангеля та в околицях Чаунської губи.

Зі студентських років Роман Лещух зайняв активну громадську позицію, і разом із відомими українськими сподвижниками незалежності В'ячеславом Чорноволом, Ігорем та Іриною Калинцями, Михайлом Горинем, Михайлом Осадчим, Стефанією Шабатурою, Любомирою та Зоряном Попадюками, Оленою Антонів, Марією Гель, Атеною Пашко та іншими шістдесятниками з різних регіонів України проводив боротьбу з тоталітарним комуністичним режимом. Він, як і всі шістдесятники постійно перебували під недремним оком КДБ. З цієї причини дорога до подальшого навчання в аспірантурі Львівського університету для нього була закрита.

У 1970 р. він вступив до аспірантури Інституту геології і геохімії горючих копалин АН України, де його науковим керівником був академік О. Вялов. З того часу його життя впродовж довгих років було пов'язане з цією установою. Тут у 1976 р. він захистив кандидатську дисертацію на тему "Геологія нижньої крейди південно-східної частини Українських Карпат", а 1991 р. за сукупністю опублікованих наукових праць, в тому числі чотирьох монографій, вчена рада найавторитетнішої геологічної установи Союзу – Всесоюзного науково-дослідного геологічного інституту (ВСЕГЕИ) за дисертацію "Молоски і біостратиграфія нижньої крейди півдня і заходу України (Рівнинний Крим, Причорномор'я, Карпати)", оголошену у формі наукової доповіді, присудила йому вчений ступінь доктора геолого-мінералогічних наук зі спеціальності 04.00.09 "палеонтологія і стратиграфія".

В ІГГГК АН України Р. Лещух працював на різних посадах – молодшого, наукового, старшого та провідного наукового співробітника, завідувача лабораторії стратиграфії провінцій горючих копалин. Навесні 1997 р. переведений на посаду професора кафедри історичної геології і палеонтології Львівського національного університету імені Івана Франка, яку очолив того ж року якою завідує дотепер. У 1998–2004 р. Р. Лещух був деканом геологічного факультету ЛНУ ім. Івана Франка.

Наукові інтереси професора Р. Лещуха багатогранні й охоплюють декілька важливих різнобічних напрямів у царині фундаментальних і прикладних розробок у галузі наук про Землю, зокрема у геології Карпатської і Причорноморсько–Кримської нафтогазоносних провінцій, палеонтології та стратиграфії тріасових, юрських і крейдових відкладів, їхній малакофауні, визначенні віку мезозойського вулканізму Карпат, деталізації мезозойської історії геологічного розвитку півдня і заходу України тощо.

Наукові дослідження, які Р. Лещух проводить упродовж багатьох років, відображені у господарських роботах, що мають важливе практичне і наукове значення та стосуються вивчення палеонтологічних решток із ядра параметричних, опорних і розшуково-розвідувальних свердловин, пробурених у перспективних нафтогазоносних товщах мезозою Передкарпатського прогину, Рівнинного Криму, Західного Причорномор'я та ін. Результати цих досліджень широко використовували виробничі організації під час розшуково-розвідувальних робіт, а результати з багаторічного вивчення нового фактичного матеріалу слугували йому основою для опублікування численних наукових праць у тому числі, монографій.

Р. Лещух автор близько 300 друкованих праць: посібників, препринтів, семи монографій, серед яких: “История геологического развития Украинских Карпат” (К., 1981, зі співавт.); “Нижньокрейдові амоніти Українських Карпат” (К., 1982); “Ранньокрейдова фауна Рівнинного Криму і Північного Причорномор'я” (К., 1987); “Стратотипи мелових и палеогеновых отложений Украинских Карпат” (К., 1988, зі співавт.); “Нижня крейда заходу і півдня України” (К., 1992); “Юрські відклади півдня України” (Львів, 1999, зі співавт.); та три навчальні посібники: “Стратиграфія” (Львів, 2002; співавт. А.В. Іваніна); “Геологічна практика на Поділлі і в Українських Карпатах” (Львів, 2004; зі співавт.), “Стратиграфія верхнього протерозою та фанерозою України” (К., 2013; зі співавт.)

Наукову діяльність професор Р. Лещух вдало поєднує з педагогічною. Він професійно продовжує наукові традиції відомих львівських вчених Ю. Медвецького, С. Пастернака, О. Вялова і сформував наукову школу молодих вчених палеонтологів і стратиграфів, серед яких його учні кандидати геологічних наук Г. Гоцанюк, А. Данилів, І. Мар'яш, І. Шайнога та інші.

Р. Лещух також виконує значну науково-організаційну роботу. Він головний редактор “Палеонтологічного збірника”, член редколегії “Вісника Львівського університету”, Серія геологічна, голова Стратиграфічної комісії Національного комітету КБГА, член спеціалізованої вченої ради геологічного факультету та Інституту геологічних наук НАНУ України з захисту кандидатських та докторських дисертацій; член ради Українського палеонтологічного товариства, член Національного стратиграфічного комітету України, та ін. З його ініціативи вже поспіль п'ять років колектив кафедри організує щорічну Всеукраїнську наукову конференцію, присвячену актуальним проблемам стратиграфії, палеонтології та геології загалом, та багато ін. особливими є професійні риси в організації роботи Романа Лещуха, такі як активна участь у геологічних конференціях,

проведення польових практик зі студентами та колегами, систематичне поповнення новими експонатами колекцій Палеонтологічного музею, що діє при кафедрі.

Бажаємо Роману Йосиповичу Лещуху доброго здоров'я, творчої наснаги та успіхів у підготовці висококваліфікованих фахівців–геологів, нових здобутків у науковій царині.

З вдячністю, учні

Г. Гоцанюк, А. Данилів, І. Мар'яш, І. Шайнога